08/03/2019

Η χρησιμότητα των ορίων στις απαιτήσεις των παιδιών

/ Νέοι και Εκκλησία

Κλαίρη Μαυρόματου – Χατζηκωντή, Δρ Φυσικών επιστημών

Ο Θοδωρής, μαθητής μου στην Α’ Γυμνασίου, έκανε στο σχολείο ό,τι ήθελε, ερχόταν καθυστερημένος με ένα σωρό χαζές δικαιολογίες, προσέρχονταν στην τάξη μετά το διάλειμμα με μεγάλη καθυστέρηση, (έπαιρνε απουσίες πολλές απ’ αυτό και κινδύνευε να μείνει), ενοχλούσε άλλα παιδιά, δεν έδινε σημασία σε κανονισμούς, μιλούσε άσχημα, ήταν σε ένταση και συγχρόνως η επίδοσή του ήταν για κλάματα. Δεδομένης της κακής εικόνας του, καλέσαμε τους γονείς να τους ενημερώσουμε.

Οι γονείς του περιέγραψαν μια παρόμοια κατάσταση και στο σπίτι, και άφησαν το παράπονό τους να χυθεί στην συζήτηση. Δεν μπορούσαν να τον κάνουν καλά, ο ίδιος έκανε μεγάλη φασαρία όταν ήθελε κάτι, μέχρι που οι γονείς υποχωρούσαν για να μη φωνάζει άλλο. Παντοδύναμος λοιπόν αισθανόταν ο Θοδωρής, αφού περνούσε οπωσδήποτε το δικό του.

Κάλεσα και τον Θοδωρή να μιλήσει μπροστά στους γονείς, μήπως όλοι μαζί με ηρεμία βρούμε μια λύση ή έστω την αρχή του νήματος, για να αρχίσει μια αλλαγή. Έρχεται με θάρρος και με ρωτάει: «Γιατί δεν μου παίρνουν το ρολόι που τους

ζήτησα (είπε μια γνωστή μάρκα); Λένε ότι κοστίζει 150 ευρώ, και δεν τα έχουν, αλλά η μαμά μου πήγε και αγόρασε παπούτσια που κόστιζαν 120 ευρώ!». Οι γονείς παρακολουθούσαν και ο πατέρας λέει: «είδατε επιχειρήματα»!

Η κουβέντα, μετά από κάποιες παραινέσεις στο παιδί, έτσι για να ειπωθούν, σχεδόν σταμάτησε εκεί. Τα πράγματα ήταν εξαιρετικά στρεβλά. Η θέση του καθενός μέσα στην οικογένεια δεν είχε πια καμιά ισχύ. Το παιδί ένοιωθε όχι μόνο ίσος με την μητέρα αλλά και πιο πάνω απ’ αυτήν. Ο πατέρας ίσως και να καμάρωνε την δικανική ικανότητα του κανακάρη του.

Αφού καλά-καλά μεγάλωσε με αυτήν την νοοτροπία, με τους γονείς του προφανώς να μην του λένε όχι σχεδόν ποτέ, και να του παρέχουν ό,τι ζητούσε, ξαφνικά σάστισε μπροστά στα νέα δεδομένα: Δεν μπορούσε ο Θοδωρής να φανταστεί ότι μπορεί να υπάρχουν οικονομικά προβλήματα. Δεν μπορούσε να φανταστεί ότι δεν μπορεί να τα έχει όλα. Ο καημένος!

Δυστυχώς ο Θοδωρής δεν είναι ο μόνος. Οι γονείς ίσως από ενοχές, ίσως γιατί ο χρόνος με τα παιδιά τους είναι περιορισμένος, είτε γιατί δεν θέλουν να μπουν στον κόπο της θέσπισης ορίων παροχών και συμπεριφοράς γενικότερα, αντικαθιστούν την παρουσία τους με υλικές παροχές και επίσης δυσκολεύονται να πουν όχι στο παιδί τους.

Η σύγχρονη κοινωνική κουλτούρα παρουσιάζει τέσσερεις νέες αξίες: Γρήγορα, εύκολα, περισσότερα, πιο ευχάριστα. Όλοι έχουμε επηρεαστεί από αυτές. Επιζητούμε γρήγορη ευχαρίστηση, έχουμε ανυπομονησία, εγωκεντρικότητα, και ανεξέλεγκτο καταναλωτισμό. Όλοι υφιστάμεθα πλύση εγκεφάλου από τη βιομηχανία της διαφήμισης και τα παιδιά είναι τα πιο μεγάλα θύματα. Σαν μπάλα παρασύρει τους γονείς, την οικογένεια, διαμορφώνει τις ενδοοικογενειακές σχέσεις και για κάποιες κοινωνικές τάξεις σχετίζεται άμεσα με την οικονομική δυσπραγία. Τα παιδιά τα θέλουν όλα. Επιθυμούν εύκολα, γρήγορα και χωρίς κόπο να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες τους.

Οι γονείς καλούνται να αναθρέψουν τα παιδιά τους από την αρχή με διάκριση και στόχο όχι την πρόσκαιρη και παροδική ικανοποίηση των επιθυμιών, αλλά βάζοντας τα θεμέλια διαμόρφωσης του χαρακτήρα τους. Η άρνηση προς τα παιδιά, με διάκριση πάντα, δεν είναι οπωσδήποτε κακό πράγμα, αντιθέτως τους καλλιεργεί την αποφασιστικότητα και την επινοητικότητα.

Αν τα υπερπροστατεύουν, ποτέ αυτά δε θα μπορέσουν να εκπαιδευτούν στο να βρουν εναλλακτικούς τρόπους να χειρισθούν την απογοήτευσή τους που προκύπτει από την μη ικανοποίηση των απαιτήσεών τους. Ενώ διαφορετικά θα καταλάβουν ότι δεν υπάρχουν αδιέξοδα, αλλά λύσεις που πρέπει να σκεφθούν και να

εφαρμόσουν. Έτσι διδάσκονται την αποφασιστικότητα και την υπομονή και εν τέλει έτσι αναπτύσσεται η αυτοεκτίμησή τους.